

Stanislav Jablanšček

Nova Gorica, 18.09.1995

Prepis življenjepisa Janka MLAKARJA

UTRDI7.TXT

Janko Mlakar (1874-1953) iz Železnikov je zapustil svoj rojstni kraj v podnožju Ratitovca, še preden je shodil. Šolal se je v Ljubljani in po maturi leta 1893 stopil v bogoslovje. Tri leta je kaplanoval v Postojni, potem se je odločil za katehetski poklic, ki ga je opravljal najprej na osnovnih šolah, po letu 1910 pa na ljubljanskem liceju in ženski realki do upokojitve leta 1926.

V hribe se je zagledal že kot gimnazijec, po brezpotju je s prijateljem pred sončnim vzhodom prilezel na Stol, brez pomisleka se je kot peti udeleženec pridružil Finžgarju, ki je vodil izlet na Triglav. Po tistem je zvesto obiskoval domače gore poleti in pozimi. Že kot bogoslovec se je loteval dolgih in napornih ogledovanih popotovanj po Alpah, ko se je pa poklicno osamosvojil, si je začel izbirati višje cilje: Stubaiske in Otztalske Alpe, Ortler, Brentske gore, Vallis.

V Lojzetu Cilenšku je našel neustrašnega planinca, s katerim se je povzpel na Jungfrau, pridružil se jima je še dr. J. Cerkl in so šli na Hochgall, Gross Venediger, Dreiherrn Spitze. S Cilenškom sta jo mahnila na Hochfeiler, Olperer, Schonbichlerhorn in Schwarzenstein. Leta 1914 se je odpravil skozi Aosto proti Mont Blancu. Med vojno se je lahko zatekal samo v Grintovce in Bohinj. Po vojni so prišli na vrsto Sauleck, Grossglockner, Sonnblick, Weisbachhorn, leta 1925 Mont Blanc, leta 1927 Monte Rosa in Matterhorn, naslednje leto Hochkonig in Dachstein, leta 1929 Lechtalske Alpe, Allgauske Alpe, Zugspitze, Karwendel, Steinernes Meer, Watzmann...

Že na prvih turah in popotovanjih si je J. Mlakar nabral bogato zbirko vtisov o neizčrpni lepoti alpske pokrajine. V prvih poskusih jih je že dokaj spretno, tekoče in resnobno ubesedoval, njegovo pero je bilo kos tudi prvim razburljivim doživetjem v gorah. V Planinskem vestniku se je prvič oglasil leta 1896 in mu potem ostal zvest skozi 58 let, njegovi planinski spisi in pripovedi pa so izhajale tudi v Domu in svetu, Mentorju, Mladiki in Koledarju Mohorjeve družbe.

V svojem prvem članku, ki je podpisan z J. M., opisuje romanje skozi dolino Vrat čez Luknjo v Trento, v drugem pa turo na Stol. Leta 1897 je urednik v nadaljevanjih priobčeval dolgo Mlakarjevo popotovanje čez Alpe do Salzburga in nazaj in ga zavaljo živahnega, prikupnega pripovedovanja postavil že na uvodno mesto, čeprav bralci še dolgo niso zvedeli, kdo se skriva za monogramom J. M. Leta 1898 se je J. M. že deloma razkril v tretji osebi kot -hudomušni Janko- ter iz svoje popotne torbe stresal prgišče smeha na račun svoje spodletele ture na Grossglockner, po uteho se je bil prisiljen zateči v Dolomite. Mogočne so res Ture s svojimi nepreglednimi snežnimi poljanami in širnimi ledeniki, toda v krasoti jih gotovo prekašajo Dolomiti po svojih čudovitih fantastičnih oblikah. Iz globin prsi se mu je utrgal vzdih -Srečo otroških let si užival le enkrat, izgubil si jo za vselej, sladak spomin nanje uživaš le v planinskem raju.-

Leta 1900 je J. M. zajel -Iz mojega nahrbtnika- ter svoje bralce v prvi osebi z vedrim smehljajem povedel na Grossglockner -Užitek, katerega ponuja razgled ob lepem vremenu, presega gotovo vse, kar hribo-lazec pričakuje.- Dve leti nato je bil J. M. resno opremljen -S cepinom in vrvjo-, njegov cilj so bile Stubaiske in Otztalske Alpe.